

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ «СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ»

Шкарупило Д.Ю.

Україна, Запоріжжя, ЗНТУ

Мета сформувати культурно-розвинену, працездатну, гармонійну, самодостатню і відповідальну особистість чоловіка та жінки, мотивованої на створення щасливої сім'ї та здатну до усвідомленого народження і виховання дітей, тобто забезпечення виконання сім'єю основних її функцій, передусім виховної та демографічної, що призведе до гармонійного розвитку суспільства, а також зростання економічних та культурних показників, радісного і щасливого життя всіх членів сім'ї; прищеплювати якості і риси особистості, які допомагали б їй гідно жити та працювати.

З метою підвищення статусу інституту сім'ї, престижу толерантних сімейних відносин передбачається виконання **завдань**:

- удосконалити систему виховної роботи з питань щасливого сімейного життя, родинного виховання у навчальних закладах різного рівня;
- посилити пропагування сімейних цінностей шляхом проведення постійних широкомасштабних інформаційних кампаній, у тому числі через засоби масової інформації;
- здійснювати культурно-просвітницькі заходи з метою відродження та збереження сімейних традицій і цінностей.

Зміст та форми роботи

Освітні заходи у сфері сімейних взаємин – це одна з головних потреб суспільства і засіб відродження інституту сім'ї.

В системі освіти і науки України, молоді та спорту здійснюються заходи щодо:

- організації сімейного відпочинку шляхом проведення щорічних родинних фестивалів, конкурсів, змагань;
- проведення наукових та соціологічних досліджень з питань сім'ї; забезпечення роботи сімейних клубів за місцем проживання;

- видання методичних посібників, інформаційних матеріалів з питань планування сім'ї, прав і обов'язків подружжя, відповідальності батьків за виховання дітей.

Разом з тим, реалії сьогодення засвідчують про необхідність здійснення нагального комплексу взаємопов'язаних заходів, спрямованих на здійснення соціальної роботи з сім'єю, для цього мають здійснюватися освітні, інформаційні заходи, спрямовані на підвищення престижу сім'ї в Україні.

Сімейне виховання у майбутніх батьків важливо починати ще у шкільному віці. Для цього необхідно впровадити в шкільну і вузівську освіту програми курсу “Сімейні цінності”, “Щаслива сім'я” тощо.

Потребою часу є систематична й послідовна педагогізація батьківської громадськості, оскільки члени сім'ї є першими вихователями дитини.

Цілеспрямована робота має проводитися у двох напрямках:

- психолого-педагогічна просвіта батьків;
- активне залучення до виховної роботи з дітьми в рамках класу, школи.

З метою здійснення інформаційно-просвітницької роботи з сім'ями, удосконалення форм психологічної, юридичної, інших видів допомоги з питань шлюбу, сім'ї та виховання дітей, розширення сфери культурних послуг необхідно:

- розвивати мережу сімейних клубів, центрів сімейної культури, інших спеціалізованих служб, з метою надання соціально-психологічної допомоги у виконанні батьківських обов'язків, профілактики девіантних форм сімейних відносин;
- забезпечити здійснення педагогічного патронажу сімей;
- проводити культурно-просвітницькі заходи з метою вивчення і розповсюдження ефективного досвіду сімейного виховання та передбачити систему заохочення сімей, які беруть активну участь у виховній роботі з дітьми в рамках класу, школи, міста;
- здійснювати роботу з дошлюбної діагностики та консультування, педагогічної підготовки молодих батьків до виховання дітей;
- створити систему взаємодії закладів і служб органів охорони здоров'я та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді для здійснення соціального супроводу сімей, які чекають на народження дитини;

- забезпечити підготовку та видання спеціальної літератури, створення циклів теле- та радіопередач для батьків з питань виховання дітей;
- надавати підтримку громадським організаціям у здійсненні інформаційно-освітніх програм з питань сімейних відносин між подружжям, виховання дітей, формування здорового способу життя;
- здійснювати інформаційно-просвітницькі заходи, спрямовані на формування навичок ефективного спілкування між статями, подолання гендерних стереотипів щодо розподілу соціальних ролей у сім'ї.

Для надання допомоги сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, передусім молодим, багатодітним, неповним, слід:

- удосконалити систему виявлення та обліку сімей, які перебувають у кризових ситуаціях, підвищення якості соціального супроводу сімей, які потребують сторонньої допомоги;
- забезпечити проведення індивідуальної роботи із сім'ями, в яких батьки – інваліди чи виховуються діти з обмеженими фізичними можливостями.

З метою поліпшення кадрового забезпечення реалізації вищезазначених заходів слід:

- забезпечити підготовку відповідних фахівців на всіх рівнях;
- удосконалити систему підвищення їх кваліфікації;
- запровадити роботу відповідних навчальних центрів.

З метою наявного науково-методичного забезпечення виконання заходів програми передбачається:

- проведення систематичних соціологічних досліджень з вивчення проблем різних категорій сімей;
- підготовка, видання та поширення наукових і методичних матеріалів;
- проведення наукових і науково-практичних конференцій з питань сім'ї та реалізації державної політики у цій сфері.

Шляхи реалізації

На рівні Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України:

- координувати науково-методичне забезпечення реалізації Концепції;

на рівні Інституту інноваційних технологій і змісту освіти:

- забезпечувати впровадження програм підготовки молоді до щасливого подружнього життя та формування відповідального батьківства;
- координувати діяльність методичних служб у галузі освіти на всеукраїнському рівні у напрямі підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

на рівні Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України:

- забезпечувати розроблення програм підготовки молоді до щасливого подружнього життя та формування свідомого і відповідального батьківства для нагального впровадження в шкільну та вузівську програми освіти;

на рівні обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти:

- виконувати інформаційно-аналітичну та практичну функції, розробляють, узагальнюють і впроваджують інноваційні технології, інтерактивні методики та сучасні форми організації сімейного виховання;
- адаптувати вітчизняний та зарубіжний досвід до регіональних умов;
- здійснювати підготовку та перепідготовку працівників освітньої галузі шляхом проведення курсів, проблемних семінарів, спецкурсів, семінарів-тренінгів та інше;

на рівні вищих навчальних закладів:

- виконувати функції науково-методичного забезпечення дослідницької роботи, модернізації змісту освіти та виховання;

- брати участь у підготовці спеціалістів різних галузей (педагогів, психологів, лікарів, соціологів, юристів, громадських організацій) з питань сімейної освіти та виховання;

на рівні дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, інтернатних, професійно-технічних з урахуванням особливостей діяльності навчальних закладів:

- здійснювати освітні, виховні, інформаційні заходи, спрямовані на підвищення престижу сім'ї в Україні, підготовку молоді до щасливого подружнього життя та формування свідомого і відповідального батьківства;
- взаємодіяти з батьківською громадськістю;
- забезпечувати роботу батьківського всеобучу;

на рівні громадських організацій:

Очікувані результати

Виконання завдань дасть змогу підвищити рівень та статус сімейного виховання в системі освіти; розширити склад суб'єктів сімейного виховання, посилити координацію їх дій і впливів; сприяти фізичному, інтелектуальному та духовно-моральному розвитку особистості дитини, сформує культуру сімейних відносин подружжя, підвищити рівень відповідальності батьків за сім'ю та виховання власних дітей.

Список літератури

1. Анцупов А., Шипилов А. Конфликтология.-М.-Наука,1999.-357с.
2. Бондарчук О. Психологія сім'ї.- К.-Просвіта, 2001.-293с.
3. Дружини В. Психология семьи.-М.-Наука,1996.- 145с.
4. Кон И. Дети и родители / Семья: книга для чтения.Кн.1- М.Центр,1990.- 163с.
5. Фенько А. Дети и деньги: особенности экономической социализации// Вопросы психологии-№1, 2-2001- С.94-102.
6. Радаев В. Человек в домашнем хозяйстве // Социологические исследования.-№4-1997-С.64-72.

7. Семиченко В. Мистецтво взаємопорозуміння. Психологія та педагогіка сімейного спілкування.- К. Просвіта, 1998.- 296с.

Шкарупило Дмитро Юрійович

Навчально-методичне забезпечення курсу «Сімейні цінності»

Україна, Запоріжжя, ЗНТУ, студент-бакалавр

0685320518, dimashca@gmail.com, Бульвар – Центральний 22, 42.